

<p>محل الصاق عکس</p>	<p>گزارش چکیده پایان نامه / رساله فارسی و انگلیسی</p>					 <p>دانشکده حقوق و علوم سیاسی</p>	
	<p>تاریخ دفاع:</p>		<p>مقطع تحصیلی:</p>	<p>روابط بین الملل</p>	<p>رشته تحصیلی:</p>	<p>خال الدین وحدت</p>	<p>نام و نام خانوادگی دانشجو:</p>
<p>دکتر محمد ولی مدرس</p>		<p>نام استاد/ اساتید داور</p>	<p>دکتر سعید میر ترابی</p>	<p>نام استاد مشاور</p>	<p>دکتر ارسلان قربانی شیخ نشین</p>		<p>نام استاد راهنما</p>
<p>بررسی نقش ابتکار چین در احیایی جاده ابریشم بر توسعه اقتصادی افغانستان</p>							<p>عنوان پایان نامه / ساله:</p>
<p>جاده ابریشم که از قدیمی ترین راه ترانزیت بشمار میرود چین را از طریق کشورهای آسیایی مرکزی، افغانستان، پاکستان و هند به اروپا وصل می کند. این جاده که از مسیر افغانستان عبور خواهد کرد برای توسعه افغانستان حیاتی بوده و باعث می گردد که افغانستان به مرکز ثقل تجارت آسیا، اروپا و آفریقا تبدیل گردد، افغانستان با استفاده از این جاده می تواند برای صادرات منابع دست داشته خود به بازارهای جهانی به توسعه دست یابد، این کشور که در حال حاضر جزء کشورهای عقب مانده به شمار می رود با عملی شدن جاده ابریشم به یک کشور مدرن مبدل خواهد شد. علاوه بر اینکه جاده ابریشم برای توسعه افغانستان مؤثر است، نیز می تواند منجر به جلب توجه کشورهای صاحب امتیاز این جاده در زمینه امنیت حاشیه این جاده در افغانستان خواهد گردید.</p> <p>جاده ابریشم از قدیمی ترین جاده ای تجارتي است که چین را با اروپا وصل کرده است. راه ابریشم راه تجارت زمینی چین است که چین را از طریق آسیای مرکزی به آسیای جنوبی، اروپا و آفریقا در گذشته وصل کرده بود، این مسیر در قرن یک قبل از میلاد بوسیله سلسله هان شکل گرفت، تمام اموال تجارتي چین از این مجرا به کشورهای آسیای جنوبی، اروپا و آفریقا انتقال می یافت و آنچه اموال و کالاهای مورد نیاز چین به چین وارد می شد. (فصلنامه وزارت تجارت افغانستان، شماره دوم) در گذشته عموماً اموال تجارتي در حد تولیدات دستی و صنایع طبیعی خلاصه می شد. راه ابریشم در زمان خود از پر توجه ترین و پر تردد ترین راه ترانزیت کالا به شمار می رفت و عموماً از این مجرا کالاهای ارزشمندی چون ابریشم به به امپراتوری روم انتقال می یافت و از آنجا طلا به چین و کشورهای قرار گرفته در مسیر این راه ترانزیتی تجارت می شد، ابریشم از چنان جایگاه برخوردار بود که حتی با طلا در روم معاوضه می شد، در پهلوی ابریشم کالای های دیگر نظیر سایر فلزات، کتان، منسوجات پشمی، پنبه نا سوز و شیشه که در چین ساخته نمی شد به آنجا انتقال می یافت. این مسیر نه تنها به کشوری صاحب امتیاز آن یعنی چین دارای سود و منافع بود، بلکه کشورهای که این مسیر ترانزیتی از قلمرو آن گذشته بود نیز دارای یک سری منافع ارزشمندی بودند و می توانستند محصولات خود را</p>							<p>بیان مسئله:</p>

از این طریق به کشورهای آسیایی جنوبی، اروپا و آفریقا به منظور تجارت انتقال دهند و از طریق این مسیر به تجارت بپردازند. در گذشته این جاده به افغانستان، ازبکستان، ایران و روم امتداد می‌یافت.

چین که یک کشور صنعتی رو به رشد است بیشترین نیاز را به مواد خام از جمله انرژی دارد و حتی اینکه حکایت‌ها حاکی است چین در ۲۰۳۰ به بزرگترین مصرف کننده انرژی در جهان مبدل می‌شود، از این رو پکن در تلاش است تا مسیر امن تری را برای انتقال و وارد کردن این مواد حیاتی که اقتصادی صنعتی آن با او گره خورده را در یابد. هرچند که اقتصاد چین از دهه ۱۹۷۰ به بعد به سوی رشد و صنعتی شدن گروید و ایده اقتصاد به سوی بازار را مطرح کردند، این ایده که از سوی دینگ سیائوپینگ مطرح شده بود سریع به اجرا گذاشته شد، در دهه ۱۹۸۰ پکن از جهان دعوت به داخل چین کرد و راهبرد توسعه مناطق ساحلی را توسعه داد؛ اما این اقدام چین در بعدها با عث کاهش رشد اقتصادی چین که در ۲۰۰۵ به ۶۲/۹ می‌رسید، ولی در ۲۰۰۷ به ۹/۶ درصد کاهش یافت، بنام چین را واداشت تا به فکر ایجاد مسیر امن تری برآید. (میرترابی، ۱۳۹۸، ۴۲۸ - ۴۲۹) تا اینکه رهبری چین اقدام بی‌پیشینه‌ی انجام داد و جاده ابریشم را در هزاره سوم بار دیگر مورد توجه قرار داد و طرح را زیر عنوان یک جاده یک کمربند به منظور باز کردن دوباره این نکته ترانزیت مهم، رهبر حزب کمونیست چین آقای شی جین پینگ در یک سفر در ۲۰۱۳ در قزاقستان مطرح کرد.

دولت افغانستان که در مسیر راه ابریشم قرار دارد نیز از بازی منافع و امنیت انرژی خارج نمانده و تلاش کرده با دولت چین قراردادهای در زمینه همکاری دوجانبه به امضا برساند. مسیر راه ابریشم باعث خواهد شد که امنیت شمال افغانستان که یک بخش از این جاده از آنجا عبور خواهد کرد، برای چین و کشورهای ذینفع مهم ارزیابی شده و کشورها تلاش خواهند ورزید تا امنیت این مجرا را تأمین کنند. در پهلوی دیگر این مسیر باعث خواهد شد که میوه خشک افغانستان به جای اینکه از طریق تونل هوایی که هزینه هنگفتی به تجار و دولت افغانستان وارد می‌کند بصورت درست و در شرایط امنیت بدون هزینه بزرگ به هر کشوری که خواسته باشد، صادر کند. هم‌چنان این مسیر برای دولت افغانستان فرصت این را ایجاد خواهد کرد تا دولت افغانستان را به مرکز ثقل همکاری‌های منطقه‌ای مبدل کند.

طرح چین به دنبال ایجاد یک مسیر امن و کم هزینه برای واردات کالا علی‌الخصوص انرژی است که پکن در تلاش است تا مجراهای چالشی و تهدید را مسدود کرده و مجرای بدیل را به منظور فرار از تهدیدات ناشی از تحریم‌ها یا همان بلاکات و امبارگو ایالات متحده آمریکا برای واردات کالاهای موردنیاز و صادرات تولیدات و صنایع خود با بیش از شصت کشور جهان تأمین کند.

چین با احیای جاده ابریشم جدید (یک جاده یک کمربند) تلاش دارد یک اجماع جهانی را شکل داده و امنیت انرژی برای خود خلق کند، چین از دومین مصرف کننده انرژی در جهان است، در طول رشد صنعت‌اش از اینکه کشتی‌های نفت کش آن بدون تهدید به چین برسد نگران بوده و به همین منظور به دنبال چاره‌ای بود تا اینکه رئیس جمهوری این کشور در ۲۰۱۳ طرح یک جاده یک کمربند را مطرح کرد و به زود ترین فرصت هم مورد استقبال کشورهای ذینفع این جاده قرار گرفت. در گذشته چین کالای مورد نیاز خود را از طریق بنادر مهم و اساسی چین که همواره مورد توجه و تیر

رس آمریکا است وارد می‌کرد. چین در گذشته ۷۰ درصد از کالای مورد ضرورت خود را از طریق تنگه مالاکا که در دریا جنوب چین وارد می‌کرد، که چالش بزرگی برای چین بود و در حال حاضر چین با ایجاد جاده ابریشم به دنبال حل چالش‌های تنگه مالاکا است. (میرترابی، ۱۳۹۸، ۴۴۲)

رئیس جمهوری افغانستان در یک کنفرانس که در استان کندز این کشور برگزار شده بود اعلام کرد که چین درخواست این کشور را برای عبور راه ابریشم از مسیر افغانستان قبول کرده و این مسیر باعث می‌شود که افغانستان به یک نکته طلاقی یا مرکز ثقل منطقه‌ای مبدل شود، همچنان این جاده باعث تأمین امنیت شمال افغانستان می‌شود.

جاده ابریشم که در قرن یک قبل از میلاد ساخته شده است به عنوان یک جاده مهم و ترانزیتی تلقی می‌شد که بعدها بنا به چالش‌های شکل گرفته در نظام بین‌الملل این مسیر مسدود شده بود؛ اما این جاده در قرن ۲۱ بار دیگر مورد توجه چین و کشورهای واقع شده در این مسیر قرار گرفت، این مسیر که از چین شروع می‌شود و از کشورهای آسیایی مرکزی و افغانستان عبور می‌کند مسیرهای پاکستان، ایران را طی کرده به جنوب آسیا و از آنجا به اروپا و آفریقا وصل می‌شود از بزرگترین و پر مصرف ترین طرح است که بوسیله رهبر یک کشور مطرح شده است. در پژوهش حاضر پژوهشگر به دنبال آن است که ابتکار چین را برای احیای این جاده بررسی کرده و منافع افغانستان به عنوان کشور واقع شده در جریان مسیر را مشخص سازد.

روش پژوهش:

از اینکه روش انجام هر تحقیق با در نظر داشت ماهیت و نوع موضوع آن تعیین می‌گردد. بناءً با توجه به ماهیت و نوع موضوع در این تحقیق، که از نوع توسعه‌ای است، گردآوری داده‌ها و اطلاعات با استفاده از روش اسنادی و تجزیه و تحلیل داده‌ها به شیوه توصیفی - تحلیلی و روش کیفی صورت می‌گیرد.

سؤال و فرضیه تحقیق:

سؤال: ابتکار چین در احیای راه ابریشم چگونه بر توسعه اقتصادی افغانستان تأثیر می‌گذارد؟
فرضیه: احیای جاده ابریشم افغانستان را به بازارهای چین و جهان متصل نموده، امنیت شمال این کشور را تأمین و هم‌چنان این جاده باعث جلب توجه سرمایه‌گذاران خارجی در بازارهای افغانستان و سرمایه‌گذاران داخلی به صادرات و دستیابی به بازارهای جهانی خواهد شد، که این امر باعث رشد اقتصادی این کشور و توسعه زیرساخت‌های آن می‌گردد.

	<p>روند پژوهش:</p>
<p>یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که چین بعد از دهه هفتاد میلادی به سوی رویکرد توسعه اقتصادی صادرات محور رفته و این کشور در تلاش است که با ایجاد یک نظم جدید در عرصه منطقه‌ای، به یک هژمون منطقه‌ای مبدل شود، این کشور که همه ساله رشد صعودی تولیدات ناخالص خود را تجربه می‌کند، باید برای فروش این تولیدات بازارهای پر سودی نیز در اختیار داشته باشد، روی همین ملحوظ چین با روی دست گیری دیپلماسی همکاری منطقه‌ای اقدام به یک سلسله عملکردهای توسعه طلبانه و گسترش نفوذ سیاسی نمود. بعد از آنکه در ۱۹۹۶ دولت افغانستان بوسله طالبان سقوط داده شد، دیپلماسی این کشور در مقابل کشورهای آسیای مرکزی و آسیای جنوبی فعال تر شده و عملاً در تعامل با روسیه اقدامات پیش‌گیرانه‌ای را انجام دادند که می‌توان به ایجاد سازمان همکاری‌های شانگهای و ایجاد پایگاه‌های نظامی این کشور در نزدیکی مرز افغانستان با کشورهای آسیای مرکزی اشاره کرد. اما بعد ۲۰۰۱ و حاکم شدن دولت موقت در اداره کابل روابط این کشور با افغانستان دوباره بازسازی شد. در این دوره چین از هیچ کمکی که بتواند ثبات سیاسی را در افغانستان حفظ بکند دریغ نورزیده و تلاش کرد در جهت توسعه افغانستان نقش برآورنده‌ی داشته باشد. اما بعد از آنکه طرح جاده ابریشم از سوی پکن اعلام شد، دیپلماسی پکن فعال تر نیز گردید، و عملاً در قالب یک پروژه بزرگ به دنبال هضم اقتصاد و ثروت نهفته و پنهان دولت‌های منطقه‌ای برآمد، پکن می‌داند که برای چرخاندن دستگاه تولیدی آن نیاز به انرژی فسیلی است، برای همین طرح جاده ابریشم جدید را ارائه داد که در برگیرنده دو مسیر خشکی و دریایی است. با وجود مخالفت برخی از کشورها نظیر آمریکا، روسیه و بعضاً اتحاد جماهیر شوروی این طرح چین خیلی زود گسترش نموده و بسیاری از کشورها به آن ملحق شدن که ارقام آن به ۶۷ کشور می‌رسد.</p> <p>جالب توجه اینکه چین تنها در حوزه آسیای مرکزی و جنوبی توجه نداشته که از منابع عظیم آنها استفاده کند؛ بلکه به دنبال استفاده از انرژی کشورهای حاشیه خلیج فارس و دریای خزر نیز بوده، آنچه جالب توجه می‌کند نقش چین و منافع آن از پیوستن افغانستان به این طرح و عکس قضیه است. افغانستان اولین کشوری دانسته می‌شود که حمایت خود را از این طرح اعلام کرد و به آن پیوست، این کشور که با مرز مشترک ۹۲ کیلومتری با چین قرار دارد همیشه یک نقطه استراتژیک برای چین در همه عرصه‌ها دانسته شده، علی‌الخصوص امنیت، چین همیشه از ناحیه نفوذ تروریسم افراطی از افغانستان به آسیای مرکزی و از آن به استان اختلافی پکن یعنی سین کیانگ نگران بوده و برای این منظور چندین ملاقات را با همکاری چین با گروه طالبان نیز داشته؛ اما آنچه مهم دانسته می‌شود، بحث بعد از ۲۰۰۱ است، بعد از ۲۰۰۱ پکن از جمله کشورهای بود که حمایت سریع خود را از دولت تازه شکل گرفته اعلام کرد و وعده همکاری‌های بشر دوستانه را نمود، این کشور با کمک‌های بشردوستانه مالی و حمایت‌های تحصیلی نشان داد که یک همسایه خوب و خواستار ثبات در افغانستان است. البته از نظر پکن آنچه ثبات در افغانستان گفته می‌شود عدم مداخله این کشور و گروه‌های موجود در این کشور بر علیه منافع چین و داشتن اطمینان از عدم</p>	<p>مهمترین یافته‌ها:</p>

سرباز گیری گروه تروریستی ترکستان شرقی، ونیز عدم پیوستن گروه‌های افراطی موجود در این کشور به صف گروه تروریستی ترکستان شرقی می‌باشد.

طرح جاده ابریشم دارای منافع مضاعف برای افغانستان وپکن بوده، پکن با شراکت دولت افغانستان به این طرح دسترسی به منابع معدنی وفسلی افغانستان پیدا کرده که تا اکنون لا استفاده باقی مانده وثروت عظیمی تلقی می‌شود، ونیز این کشور با دوباره فعال سازی کریدور واخان بر توسعه استان سین کیانگ می‌افزاید وضمن این موارد چین می‌تواند یک دیپلماسی فعال همسایگی را میان پاکستان وافغانستان به منظور انتقال امن کریدور پکن – اسلام آباد ایجاد کند. این کشور تا اکنون در بخش‌های گوناگون افغانستان از جمله مس عینگ ونفت حوزه آمو دریا سرمایه‌گذاری کرده ویا حداقل قرارداد مبنی بر حفر کاری واستخراج این منابع را با دولت افغانستان بسته، در مقابل دولت افغانستان نیز از پیوستن به طرح بی‌فایده نخواهد ماند؛ این کشور با عملی شدن این طرح وگذشت آن از قلمروی افغانستان به یک نکته اساسی واتصال شرق وغرب مبدل خواهد شد، سرمایه‌گذاران خارجی تشویق خواهند شد تا در ساخت زیربنای این کشور سرمایه‌گذاری کنند که این امر باعث رشد اقتصادی وتوسعه سیاسی کابل خواهد گردید، و همچنان این کشور می‌تواند با پیوستن به دیپلماسی همسایگی فعال از تمام منابع دست داشته وپنهان خود استفاده کرده وبه شکوفایی اقتصادی دست پیدا کند، از جمله اعمار بند برق‌ها، سدها برای آبیاری ورشد زراعت، تولید انبوه از سنگ‌های قیمتی ساختمانی ومعدنی که در بطن این کشور خوابیده است.

تأیید استاد راهنما

